

Pääjohtaja Elli Aaltonen, Kela

Kelan hallitus

Kelan valtuutetut kansanedustajat

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

22.10.2018

Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen kilpailutuksen vakavat ongelmat voidaan korjata tekemällä hankintaoikaisu

Vaadimme, että Kelan on korjattava kevään 2018 epäonnistunut vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen kilpailutus laajentamalla hyväksytyjen tarjousten joukkoa tekemällä hankintaoikaisu viivytyksettä. Kuntoutujille ei saa aiheutua haittaa.

Perustamme vaatimuksemme voimassa olevaan lainsäädäntöön, jota avaamme tässä kirjeessämme tarkemmin. Nämä lait turvaavat kansalaisten perustuslain 19 §:n mukaisen oikeuden terveydenhoitoon.

Hankintapäätösten tulokset vaikuttavat eri tavoin fysioterapiaan, toimintaterapiaan, puheterapiaan, neuropsykologiseen kuntoutukseen ja psykoterapiaan. Valtakunnallista kokonaiskuvaa ei voi vielä muodostaa, sillä päätöksiä kaikista alueista ei ole annettu.

Nykyiset Kelan esittämät toimet kilpailutuksen korjaamiseksi vievät liikaa aikaa, jotta terapiat voitaisiin turvata. Tämän vuoksi hankintaoikaisu on tehtävä viivytyksettä.

Kelan kuntoutuslaki

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista edellyttää Kelan järjestämään alle 65-vuotiaiden vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen. **Lain 10 §:n** mukaan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden tulee perustua hyvään kuntoutuskäytäntöön ja **erityisasiantuntemukseen**.

Suuri osa erityisasiantuntemuksesta on nyt tehdyissä hankintapäätöksissä rajattu puitesopimuksen ulkopuolelle. Erityisesti tämä on tullut esille fysioterapian ja psykoterapian hankinnoissa.

Hankintalaki

Hankintalain 108 §:n mukaan Kelan on otettava huomioon kulloinkin kilpailutettavaa palvelua koskeva lainsäädäntö. Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen osalta tämä tarkoittaa muun muassa edellä mainitun **erityisasiantuntemuksen turvaamista hankinnoissa**.

Tämän lisäksi lain mukaan hankintayksikön on otettava huomioon palvelujen laatuun, jatkuvuuteen, esteettömyyteen, kohtuuhintaisuuteen, saatavuuteen ja kattavuuteen, eri käyttäjäryhmien erityistarpeisiin, käyttäjien osallistumiseen ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä innovointiin liittyvät tekijät. Hankintalain tarkoituksena on välttää kohtuuttomien tai epätarkoituksenmukaisten seurauksien aiheutuminen palvelun käyttäjille eli kuntoutujille.

Hankintaoikaisun tekeminen on oikea ratkaisu

Selkeä ja oikeudenmukainen ratkaisu on hankintaoikaisun käyttäminen. Hankintalain 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asia uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Nyt hankintalain 132 §:n tarkoittamana uutena tietona on havaittu, että Kelan kuntoutuslain 10 §:n edellyttämä erityisasiantuntemus ei tule nykyisessä laajuudessaan toteutumaan hankinnassa. Osa erityisosaamisesta on vaarassa hävitä.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta tai kilpailutukseen osallistuneen asianosaisen aloitteesta.

Erityisasiantuntemus turvattava!

Vaadimme, että Kela oma-aloitteisesti oikaisee hankintojaan siten, että se sisällyttää hyväksytyjen palveluntuottajien listalle nykyistä enemmän palveluntuottajia. Näin turvataan erityisasiantuntemuksen säilyminen aina siihen asti, kun Kela korvaa nykyiset kilpailutukset uudella rekisteröitymismenettelyllä. Rekisteröitymismenettelyn tarkoituksena on turvata asiakkaan valinnanvapaus ja palveluntuottajien jatkuva pääsy markkinoille. Rekisteröitymismenettelyn käyttöönotto ei poista vaatimusta palvelujen laadun tarkkaan valvontaan. Palvelujen hinnoittelussa tulee ottaa laatuun yhdistettynä huomioon eri terapiamuotojen tilanne sekä palveluntuottamisen edellytysten erojen että palveluiden käyttäjien erityistarpeiden osalta. Palveluntuottajilla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa hinnoitteluun.

Nyt kilpailutuksessa niillä yrityksillä, jotka eivät saaneet sopimusta, ei ole mahdollisuutta jäädä odottamaan rekisteröitymismenettelyn alkamista, koska korvaavaa toimintaa ei ole olemassa.

Kevään kilpailutuksiin osallistuneista yrityksistä suurin osa on Kelan pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita ja palveluntuottajia, jotka ovat hankkineet ja ylläpitäneet lain vaatimaa ja Kelan standardinkin edellyttämää erityisosaamista jo vuosia. Uuden erityisosaamisen hankinta ei onnistu vuodessa eikä kahdessa, siksi olisi järjetöntä, jos iso joukko vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta tuottavia, erityisesti fysioterapia-alan yrityksiä, joutuisi lopettamaan toimintansa ja yrityksensä tämän yhden epäonnistuneen kilpailutuksen vuoksi.

Kunnioitavasti

Suomen Fysioterapeutit ry
Tiina Mäkinen
puheenjohtaja

Suomen Kuntoutusyritykset ry
Leila Salonen
toiminnanjohtaja

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
Kristina Holmberg
puheenjohtaja

Psykologiliitto

Suomen Psykologiliitto ry
Annarilla Ahtola
puheenjohtaja

Suomen Puheterapeuttiliitto ry
Heta Piirto
toiminnanjohtaja